

ROČNÍK LXI

LEDEN/ÚNOR 2006

1/2

HLAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

SMUTNÁ ZPRÁVA O ZESNUTÍ _____	3
VLADYKA SIMEON OSMDESÁTILETÝ _____	4
KOBYLKY A TEMNOTA _____	5
VZPOMÍNKY Z DĚTSTVÍ _____	6
NENÁPADNÉ DOPROVÁZENÍ _____	7
ROZHOVOR S NÁMĚSTKEM MINISTRA KULTURY PANEM MGR. PETREM KOUTNÝM (O. KLIMENTEM) _____	9
DESET LET VE SLUŽBĚ DIALOGU CÍRKVE A SPOLEČNOSTI _____	13
PROHLÁŠENÍ CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V ČR K PROBLEMATICE EUTANAZIE A DOPROVÁZENÍ _____	16
KONFERENCE DUCHOVNÍCH A LAIKŮ PRAŽSKÉ EPARCHIE _____	17
NÁVŠTĚVA VL. KRYŠTOFA V TRNAVĚ _____	17
PODNĚT KE SMÍŘENÍ _____	19
METROPOLITA HEŘMAN _____	20
ČESKÁ SLUNEČNÍ CENA _____	21
JAK ŽIJEME, PRAHA _____	21
DIAMANTOVÁ SVATBA V KRYRECH _____	22
SETKÁNÍ S VLADYKOU ARCIBISKUPEM KRYŠTOFEM _____	22
VYSVĚCENÍ BUDOVY ŘECKÉHO VELVYSLANECTVÍ _____	23
VLADYKA KRYŠTOF U VELVYSLANCE UKRAJINY _____	23
MOJŽÍŠŮV BOJ S FARAONEM _____	24

Obětování Páně

Setkání Pána a Boha a Spasitele našeho
Ježíše Krista se Simeonem Bohopříjemcem

2. / 15. února

*Nyní propouštíš, Pane,
služebníka svého
podle slova svého
v pokoji,*

*neboť viděly oči mé spasení tvé,
které jsi připravil před obličejem všech lidí,
světlo k osvětlení národů
a k slávě lidu svého vyvoleného.*

z večerní bohoslužby „Chvalozpěv Simeonův“

Věčná paměť!

Foto na titulu: Jeho Blaženstvo metropolita Nikolaj

SMUTNÁ ZPRÁVA O ZESNUTÍ

Ve věku 78 let zemřel nejvyšší představitel Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku Jeho Blaženstvo Nikolaj, arcibiskup prešovský, metropolita českých zemí a Slovenska.

Dne 30. ledna 2006 v brzkých ranních hodinách, po delší nemoci ve věku 78 let zemřel nejvyšší představitel Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku, Jeho Blaženstvo Nikolaj, arcibiskup prešovský, metropolita českých zemí a Slovenska. Pohřeb zesnulého se konal v sobotu 4. února 2006 v Prešově.

Posvátný Synod Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku

Metropolitní rada Pravoslavné církve na Slovensku

Prešovská pravoslavná eparchie v Prešově
– eparchiální rada

Posvátný synod rozhodl, že metropolitním správcem do zvolení nového metropolity je Jeho Vysokopřeosvícenost vладыka Kryštof, arcibiskup pražský a českých zemí. Do této funkce je ustanoven dnem 1. 2. 2006.

Posvátný synod ustanovil dnem 1. 2. 2006 Jeho Přeosvícenost vладыku Jána, biskupa michalovského, za statutárního zástupce Pravoslavné církve na Slovensku, a to až do zvolení a ustanovení nového arcibiskupa prešovského a celého Slovenska.

Truchlící rodina

Prosíme o modlitby za jeho duši.

Rozloučení s Jeho Blaženstvím metropolitou Nikolajem

Na poslední rozloučení s nejvyšším představitelům Pravoslavné církve v Českých zemích a na Slovensku, metropolitou Českých zemí a Slovenska, arcibiskupem Prešovské eparchie vладыkou Nikolajem, které se konalo v sobotu 4. února 2006, se dostavilo do Prešova široké zastoupení delegací v čele s prezidentem Slovenské republiky panem Ivanem Gašparovičem, předsedou Slovenské vlády panem Mikulášem Dzurindou a čelných duchovních představitelů pravoslavných a dalších křesťanských církví.

Smuteční obřad v katedrálním chrámu sv. Alexandra Něvského v Prešově začal v 8.00 hod. svatou liturgií a trval téměř šest hodin. Hlavním sloužícím byl arcibiskup pražský a českých zemí vладыka Kryštof, se kterým spolumloužili Jeho Přeosvícenost vладыka Simeon, biskup olomoucko-brněnský, Jeho Přeosvícenost Ján, biskup michalovský a dalších více než 100 duchovních. Rakev s tělesnými pozůstatky metropolity Nikolaje byla po dobu pohřebního obřadu uložena ve středu chrámu na vyvýšeném podstavci. Všichni sloužící byli oblečeni v bílá roucha jako odznak radosti. „že duše zesnulého putuje za Hospodinem do věčné blaženosti“. Před uzavřením rakeve odhalil tvář Jeho Blaženstva metropolity Nikolaje vладыka Kryštof a pomazal jej olejem. Duchovní pak s rakví obešli chrám a poté uložili tělesné pozůstatky Jeho Blaženstva vладыky metropolity Nikolaje do krypty.

Zdroj: SITA

Památku zesnulého vl. Nikolaje se budeme věnovat v dalším čísle našeho časopisu.

VLADYKA SIMEON OSMDESÁTILETÝ

Jeho Přeosvícenost vладыka Simeon, občanským jménem ThDr. Radivoj Jakovljevič, se narodil v Praze 12. února 1926 ve smíšené pravoslavné srbsko-české rodině. Otec Milutin Jakovljevič byl pravoslavný duchovní. V Praze vystudoval Radivoj Jakovljevič reálné gymnázium.

V roce 1945 zahájil studium na Teologické fakultě Karlovy univerzity. Své osmileté studium ukončil na Pravoslavné duchovní akademii v Leningradě v roce 1953. Šest let pak přednášel na Pravoslavné bohoslovecké fakultě v Prešově, hlavně Starý zákon a patrologii. Když mu bylo tehdejším režimem další přednášení znemožněno, věnoval se cele své farnosti a písemné činnosti.

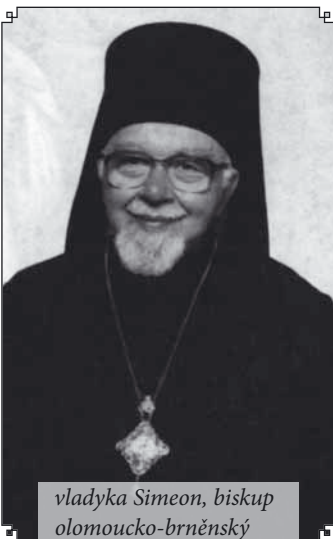
Roku 1958 se oženil s Růženou Slámovou a přijal kněžské svěcení. Od roku 1959 byl ustanoven duchovním správcem Pravoslavné církevní obce v Mariánských Lázních. V této farnosti působil čtyřicet let.

V roce 1963 vystudoval dálkově Překladačskou fakultu Vysoké školy ruského jazyka a literatury v Praze. Od roku 1969 byl členem Ekumenické komise pro Starý zákon, ve které se pod vedením profesora Miloše Biče podílel na překladu Starého zákona do moderní češtiny, jenž postupně vyšel s výkladem ve čtrnácti svazcích. Později pracoval v této komisi i na vydání Nového zákona a pomohl tak ke kompletnímu českému ekumenickému překladu Bible.

V roce 1982 obhájil svou doktorskou dizertaci prací „Izaiášův EBED JHVH a smysl jeho utrpení“ na Bohoslovecké fakultě v Prešově a byl promován na doktora teologie. Poté se pravidelně zúčastňoval kongresů Mezinárodní organizace pro studium Starého zákona IOSOT: v roce 1983 v Salamance, v roce 1986 v Jeruzalémě, kde měl přednášku, v roce 1989 v Lovani,

v roce 1992 v Paříži, v roce 1995 v Cambridge a v roce 2001 v Basileji.

V roce 1996 ovdověl a o dva roky později, v květnu 1998, byl zvolen pomocným biskupem pražské eparchie, dne 21. 6. pak vysvěcen na biskupa mariánskolázeňského se jménem Simeon. V roce 2000 byl ustanoven biskupem olomoucko-brněnským a v této funkci setrvalá dodnes.

*vладыka Simeon, biskup
olomoucko-brněnský*

Celý svůj aktivní život byl literárně činný. Přispíval do církevního tisku exegetickými články, úvahami, básněmi i povídkami. Ještě roku 1958 vydal skripta k celé Bibli kromě knih Mojžíšových. V roce 1990 připravil k vydání knihu archimandrity Sávy Nerudy „Život našeho Pána Ježíše Krista“. V roce 2000 vydal knížku vlastních vánočních povídek „Doteky odjinud“ a v roce 2003 biblická zamyšlení „Ježíšův příchod“.

Vladyka Simeon vždy vynikal jako dobrý pastýř jemu svěřeného stáde. Jako dlouholetý duchovní správce v Mariánských Lázních je znám svou péčí o pravoslavné rodiny, rozptýlené v široké diaspoře, které pravidelně navštěvoval. Učil děti náboženství, vedl biblické besedy a pořádal každý rok dětská letní setkání na faře v Těšově. Později jako vладыka usiloval o prohloubení duchovního života, dohlížel na řádné konání bohoslužeb. Vysvětil také mnoho nových kněží pro osiřelé církevní obce. Hlavní jeho starostí jako archiereje bylo a stále je, aby každá církevní obec měla svého stálého duchovního správce. V osobním životě vždy dokazoval svoji nesmířitelnost se lží a svou úctu k poznané pravdě.

Přejeme vладыkovi Simeonovi do jeho dalších let života hojnost Božího požehnání v pevném zdravím, tvůrčí práci pro blaho naší místní pravoslavné církve.

arcibiskup Kryštof

KOBYLKY A TEMNOTA

Sedm z deseti pohrom se přehnal nad egyptskou zemí, ale faraon, vládce Egypta, zůstal nakonec neoblomen těmito Hospodinovými varováními. Během sedmé pohromy, za hrozného krupobití, které zničilo v Egyptě všechnu úrodu lnu a ječmene, se faraon kál, prosil Mojžíše, aby se přimluvil u Hospodina, ať pohroma přestane, že lid izraelský propustí. Ale jen krupobití přestalo, faraon se znovu zatvrdil a své slovo nesplnil.

„Jak dlouho se budeš zdráhat pokořit se přede mnou?“ Tlumochí Mojžíš faraonovi slovo Hospodinovo. Nedovolí-li egyptský vládce Izraeli, aby odešel na poušť sloužit Hospodinu, sešle Hospodin na Egypt další pohromu v podobě záplavy kobylek, které sežerou v zemi všechnu úrodu, jež zbyla po krupobití.

Kobylky, které se vyskytují v severní Africe, jsou značně větší než naše luční. Často se přemnoží a jsou schopné na svém území požrat všechno zelené. Pak se vznese jako hučící mračno, a běda zemi, na niž je vítr snese. Je to pohroma horší než krupobití, protože po ní už nezůstane žádná rostlina. Faraonovi služebníci se velmi polekali a faraon prosil: „Propusť ty muže, ať slouží svému Bohu. Což jsi dosud nepoznal, že hrozí Egyptu zánik?“ Nakonec si tvrdohlavý egyptský panovník dal znovu zavolat Mojžíše, ať si tedy izraelští muži jdou a slouží Hospodinu na poušti. Jakmile se však dověděl, že chtějí odejít i s rodinami a dobyt看em, tak to, že ne, a Mojžíše i s Áronem dal vyhodit.

Druhý den začal vát východní vítr a vál celý den a celou noc. Když pak nastalo jítro, přinesl východní vítr kobylky. Nikdo nepamatoval, že by kdy přilétly v takovém množství. Egyptskou zemi úplně přikryly. Byly jako mrak, od něhož se na zemi zatmělo. Když se snesly, sežraly vše,

co zbylo po krupobití – všechny byliny a všechnu zeleň na stromech, tak že v celém Egyptě nezůstalo nic zeleného. Faraon si rychle povolal Mojžíše a Árona. Řekl jim: „Zhřešil jsem proti Jahvem, vašemu Bohu, i proti vám. Sejmí prosím můj hřích ještě tentokrát a prostě svého Boha, aby jen odvrátil ode mne tuto smrt.“

Mojžíš od faraona odešel a opravdu prosil Hospodina o milost pro Egypt. Tu Hospodin vítr obrátil a velmi silný mořský víchř odnesl kobylky, prudce je vrhl do Rákosového moře, takže na celém egyptském území nezůstala jediná.

Faraonovo srdce se však znovu zatvrdilo. Izraelce nepropustil.

A tak nadešla devátá pohroma. Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku k nebi a egyptskou zemi zahálí temnota, taková temnota, že se dá nahmatat.“ Mojžíš vztáhl ruku k nebi. Tu nastala po celé zemi egyptské tma tmoucí a trvala tři dny. Snad že vítr zvedl mračno písku, které zakrylo slunce, že neviděli jeden druhého. Nikdo se neodvážil hýbat. Jen Izraelci měli ve svých domech světlo. To bylo příliš i na faraona. Povolal si Mojžíše a řekl mu: „Jděte si, služte Hospodinu. Můžete si vzít s sebou i děti, ale dobytek tu zůstane!“

Mojžíš mu odpověděl: „Ty sám nám dáš zvířata k zápalným obětem a obětním hodům pro našeho Boha! A naše stáda půjdou s námi. Nezůstane tu ani paznechtík. Vždyť dokud nepřijdeme na místo, nebudeme vědět, co všechno máme obětovat.“ Nad tou řečí se faraon rozlítl: „Jdi pryč a dej si pozor, ať mi už nepřijdeš na oči! Jak mi přijdeš na oči, zemřeš!“ Mojžíš odpověděl: „Jak si přeješ. Už ti na oči nepřijdu.“ Mojžíš svá slova splnil, ale přišla poslední, desátá pohroma, o které si povíme příště.

biskup Simeon

VZPOMÍNKY Z DĚTSTVÍ

(k příležitosti 80. narozenin biskupa Simeona)

Píše se rok 1960, není mi ještě ani 6 let a já přicházím do malé školy, která stojí na půl cesty mezi vesnicemi Mokřina a Těšov. Ze Zelené, kde bydlíme, sem musím šlapat denně 2 kilometry. Mokřina, Těšov a Zelená jsou vesničky, jež se staly po válce domovem pro mnoho rodin z Podkarpatské Rusi (východního Slovenska) nebo Volyně, jako byla ta naše. Tito lidé sem přišli s nadějí na lepší život ve svobodě a míru a hlavně zde chtěli svým potomkům najít ten pravý domov. Rodiny to byly pracovitě, houževnatě se potýkaly s mnoha problémy, které jim doba přinášela. Ale protože děti bylo všude mnoho, bylo pro koho žít a smysl života byl všem jasný.

Uprostřed vesničky Mokřina stála malá opuštěná kaplička. Téměř všichni obyvatelé z této vesničky, ale také z Těšova a nedaleké Zelené byli věřícími lidmi a přivezli si s sebou do nového domova nejen víru v lepší život, ale i víru křesťanskou. Proto se rozhodli, že se právě zde v této malé kapličce budou každou neděli scházet při pravoslavných bohoslužbách. Prvním duchovním, který mezi tyto věřící přišel, byl o. Ing. Milutin Jakovljevič, tatínek našeho milovaného otce duchovního prot.Dr. Radivoje Jakovljeviče.

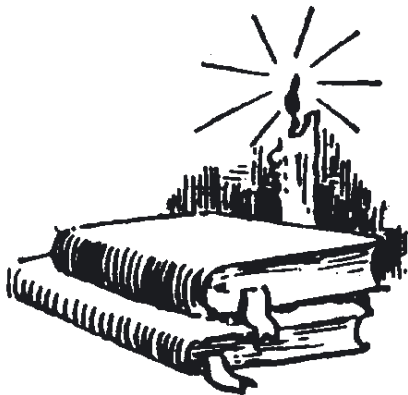
Když jsem nastoupila do první třídy měla jsem štěstí nejen na výborné učitele, kteří na tehdejší dvojtřídní škole v Mokřině učili, ale také na to, že jsem mohla každý týden společně se všemi dětmi z této školy naslouchat moudrému a velice působivému vyprávění duchovního otce R. Jakovljeviče. Byl to právě on, kdo nám do dětských duší vštěpoval lásku a úctu k rodičům a ke všem bližním. Byl to jenom on, kdo nás učil, jak má správně křesťan žít. Jeho četbu Karafiátových Broučků jsem vždy poslouchala bez dechu a kdykoli z této knížky nyní předčítám svým žáčkům, vzpomínám, jaké to bylo, když jsme seděli v Mokřině kolem kamen, v nichž praskalo dříví, a poslouchali jsme nejen již zmíněné příběhy z Broučků, avšak i mnohé jiné z knih,

kteří s sebou do naší školy přivázel duchovní otec Radivoj. Vyučoval nás také katechismu, a když jsem po letech studovala na gymnáziu, opět jsem mu byla vděčna, že jsem všechny příběhy a postavy znala. Tenkrát nám profesorka českého jazyka, jež nebyla věřící, říkala: „Každý vzdělaný člověk by si měl Bibli přečíst a znát její obsah.“ Jak jsem byla ráda, že nás tehdy vzdělával tento trpělivý, moudrý a hodný otec duchovní, který si nás všechny získal svou skromností a dobrotou.

Roky běžely a já už mohu jen dodat, že právě tento vzácný člověk, nyní biskup olomoucko-brněnský Simeon, mě oddával s mým manželem a křtil naše tři syny a já si toho nesmírně vážím.

Do kapličky v Mokřině i dnes přichází o svátých celé rodiny Zolotarovy, Bindzarovy, Ferovy, Cibovy, Tenglerovy a mnohé další. Občas sem také zavítá vzácná návštěva – společně se současným otcem duchovním prot. Mgr. Josefem Hauzírem – slouží svatou liturgií náš milý biskup Simeon – Radivoj Jakovljevič.

*V Marinských Lázních
Mgr. Emilie Smutná
7. ledna 2006*

NENÁPADNÉ DOPROVÁZENÍ

Byl jsem jako nemluvně pokřtěn v římskokatolické církvi, ale na prahu dospělosti jsem byl, mohu-li to tak říci, nepopsaný list. Byl jsem otevřen různým možnostem a domnívám se, že jsem byl upřímným hledačem. Objevil jsem tehdy pro sebe dosud neznámý svět pravoslaví a záhy, když jsem měl 22 let, v přelomovém roce 1968 vstoupil do mého života otec Radivoj Jakovljevič. Bydlel jsem tehdy s rodiči na Slovensku; byli sem pracovně přeloženi, stovky kilometrů od jeho tehdejšího působiště – Mariánských Lázní. Zpočátku jsem byl odkázán na korespondenci. Ale už o rok později, zrovna na dny pražské srpnové demonstrace proti sovětské okupaci tehdejšího Československa, která snad definitivně vyvolala jako odezvu režimu takzvanou normalizaci, jsem se svou srdeční vadou dostal poukaz na lázeňský pobyt v sousedních Františkových Lázních. Využil jsem blízkosti o. Radivoje a navštívil ho. Oželel jsem léčebné procedury a strávil jsem u něj celý den v intenzivních debatách a duchovním sdílení.

Řekl bych, že hned na prahu mne zaujal jeho neformální lidský přístup. Na základě četby náročných autorů jsem si tehdy sprádal složitý, spíše filosofický obraz křesťanství. Otec Radivoj mne zaskočil nekomplikovaným modelem víry a duchovního života. Více jsem to ocenil až později. Avšak již tehdy jsem viděl, že tato jakoby lidová zbožnost, tento jeho prostý příklon k základním křesťanským hodnotám souzní s jeho hlubokým vzděláním.

Když jsem se v těch letech, tehdy spíše na dálku, seznamoval s pravoslavím, vadilo mi odcizení této církve tomu, v čem jsem se kulturně cítil doma. U otce Radivoje jsem narazil na byzantskou a slovanskou orientaci, snad zděděnou po srbském otci, ale i hluboké souznění s českou mentalitou, již mu mohla předat maminka, která, pokud si to dobře pamatuji, v té době ještě žila a byla naší hostitelkou.

Po návštěvě v roce 1969 jsme se osobně viděli málokrát. Můj křesťanský život a moje duchovní služba se ve složitých sedmdesátých

a osmdesátých letech ubíraly klikatými cestami a kontakt mezi námi se prakticky přerušil. Dnes však vím, že vzdálený duchovní otec a přítel o mně věděl a že mne na cestách doprovázel s důvěrou, že jsem se nezpronevřel tomu podstatnému, co jsme sdíleli.

Otec Radivoj byl v mém životě diskrétně přítomen také prostřednictvím různých textů, ať už to byly jeho vlastní občasně články v pravoslavném tisku nebo jím komentovaná kniha metropolity Sergeje (Stargorodského) *O spasení*. Nenápadně se vyskytovala na mém obzoru jeho poloanonymní biblická práce; mým podíl na komentovaném vydání eumenického překladu Bible.

Ve druhé polovině sedmdesátých let jsem hojně přispíval do Hlasu pravoslaví, přeložil jsem z angličtiny studii Vladimíra Losského o vykoupení pro Křesťanskou revue a knihu amerického pravoslavného autora Alexandra Schmemanna *The World as Sacrament* (Svět jako svátost), která vyšla pod poněkud závadějším názvem Svátosti a pravoslaví v tehdejší Pravoslavném teologickém sborníku. Napsal jsem informační brožuru, jež se objevila, pokud vím, dvakrát pod názvem Naše pravoslaví. Vzhledem k tomu, že minulý režim mne vedl jako „závadovou osobu“, mohlo to vše být podepsáno jen značkou (obvykle -iš-). Neuniklo mi, že o. Radivoj Jakovljevič na začátku devadesátých let uveřejnil v Hlasu pravoslaví článek, ve kterém toto malé tajemství odhalil a vyslovil přesvědčení o trvajícím společenství. Poukaz na mé autorství se nemusel setkat se sympatií, protože jsem se tehdy jevil jako příliš vzdálený.

Osobně a posléze i pracovně jsem se v posledních sedmnácti letech intenzivně stýkal s dnešním jeromonachem Pachomijem (Romanem Paďoukem). Procházeli jsme podobným hledáním, ztrácením a nalézáním duchovních cest. Po polovině devadesátých let se tato košatá osobnost z mladé české pravoslavné generace stala mým spojujícím článkem s českým pravoslavným prostředím. Otec Pachomij mne zpravoval o důležitých udá-

lostech v životě zdejšího pravoslavi; zejména v době, kdy dojížděl učit na olomouckou pobočku přešovské Pravoslavné bohoslovec-ké fakulty, byl prostředníkem mezi vladykou Simeonem a mnou. Díky tomuto propojení došlo v posledních deseti letech několikrát, i když obvykle jen nakrátko, k setkáním navazujícím na někdejší kontakty.

Moje třicet sedm let trvající, v poslední době obnovené, kontakty s vladykou Simeonem mi umožňují zamyslet se nad vlastním místem v proudu křesťanské tradice. Díky jeho otevřenosti se mi i v praktické rovině potvrzuje, že ortodoxie principiálně není určena východním (řecko-slovanským) ani západním (latinským) kulturním zázemím. Jedna i druhá linie (a spolu s nimi i další) jsou prostě historické podoby křesťanství. Jistě ne náhodné a bezvýznamné. Dalo by se zvažovat, byla-li víře příznivější klasická řecká kontemplativní a estetická, nebo latinská právnická a racionální mentalita. Jisté však je, že západní svědkové víry, jako Jeroným, Ambrož, Hilarios z Poitiers, Lev nebo Řehoř, jistě stojí důstojně vedle otců byzantských, a ovšem i syrských a egyptských. Liturgie v římském patriarchátu se tisíc let rozvíjela v přípustné odlišnosti a zároveň v podobě zcela přijatelné pro sesterské církve Východu.

Jsem svobodomyšlný člověk. Životní příklad vladyky Simona mi ukazuje, že nemusím sdílet odcizenou, ztuhlou, verbalizovanou „pravověrnost“. Nemusím slepě přijímat stovky libovolně formulovaných a autoritativně ukládaných tezí, tak jak je vyprodukoval Západ ve druhém tisíciletí křesťanských dějin. Taková svoboda však nemusí být, a věřím, že v mém případě opravdu není, liberální lhostejností k pravdě. Domnívám se, že se smím pokládat za křesťana v původním smyslu toho slova katolického a že mohu do katolické symfonie víry integrovat různé hlasy, tak jako to dělala ještě odvážná a tvořivá církev prvních staletí. Mohu to dělat v návaznosti na nerozdělenou církev a v duchovním spojení s ní. Věřím totiž, že jsem členem společenství, jež východní i západní Otcové ve IV. století nazvali MIA HAGIA KATHOLIKÉ APOSTOLIKÉ EKKLÉSIA.

Západní systematické, víceméně školské, zpracování otázek víry, slavná staletá diskuse o spásě prostřednictvím víry či skutků nebo třeba augustinovské pohledy do vlastního nitra, nic z toho nemusí být zásadní překážkou. Východní doxologická a mysterijní teologie, spíše terapeutické pojetí spásy, jakož i kosmické a komunitní pojetí církve s tím není v rozporu. Západ a Východ se mohou doplňovat. Ač jsem člověk se západní mentalitou, východní důrazy, jsou-li podány tak srozumitelně, jak to umí právě vladyka Simon, mne mohou posilovat a inspirovat. Díky němu jsem našel cestu k reprezentantům východního křesťanského myšlení, ať již sami pocházeli z Východu, jako Sergej Bulgakov, Pavel Florenskij, Jevgrafij Kovalevskij, Nikolaj Berďajev a Paul Eudokimov, Christos Yannaras, Nikos Nissiotis, nebo se jako původně západní lidé osobně přiklonili k víceméně východnímu životnímu stylu: Olivier Clément, Kalistos Ware, Philip Sherrard, Annick de Souznelle. Pokud nikdo nečiní z dobových a místních interpretací pokladu víry závazné normy pro všechny, vejdemo se společně do tradice nerozdělené církve. Nemusím se stylizovat do něčeho, co ctím a obdivuji, ale čím nejsem. Mohu být prostě západním člověkem a přitom *slavit* Boha *pravým* způsobem. Mohu žít ortodoxii jako trvalou péčí o čistotu a úplnost víry ve shodě se všemi, kdo se o to poctivě snaží na Východě i na Západě.

Tradičním pojetím biskupa v latinské tradici je být *pontifikem*, být stavitelem mostů. Biskup má být pro všechny a má pečovat o pouto jednoty mezi rozrůzněnými. Snad to platí o poslání biskupa bez ohledu na světové strany. Vladyka Simeon dovede jednoznačně stát na svém a nebojí se konfliktů. Člověk může vlastní hlavou posoudit, kdo ve které rozepři má pravdu. Rozhodně ale vladyku vnímám jako muže dialogu, ochránce různosti a garanta jednoty, zprostředkovatele mezi tradicemi uvnitř jediné Tradice. Z povzdálí sleduji jeho nenápadné, avšak mohutné dílo a i díky jeho podnětům znovu objevuji ono *unum necessarium*, ono jediné potřebné – to, co rozhoduje o směru a kvalitě a vyústění života.

Ivan O. Štampach

ROZHOVOR S NÁMĚSTKEM MINISTRA KULTURY PANEM MGR. PETREM KOUTNÝM (O. KLIMENTEM)

Mgr. Petr Koutný je ve funkci náměstka ministra kultury, zároveň vykonává duchovní činnost, neboť je pravoslavným knězem.

Dnes začíná půst a adventní období, co vás při tom napadá?

V souvislosti se slovem půst mě vždy napadá, že současný svět je přeplněn slovy. Život společnosti, informace a člověk jsou stále konfrontováni a musíme se s tím vyrovnat. Jinak se člověku může stát, že přeplněn těmi nabídkami a informacemi přestává rozlišovat některé nuance. Doba půstu je příležitost, jak se trochu vnitřně očistit, obnovit důležitost některých hodnot a vrátit se k sobě samému, dovnitř! To by měl dělat každý po celý rok, nejenom v postní době. A proto moudrá Církev období půstu ustanovila, aby člověku pomohla.

Je hezké to od vás slyšet, protože větší na lidí, když se mluví o půstu, myslí jen na materiálnost, hmotnost, očištění fyzické, tedy na dietu

Člověk je samozřejmě bytost psychosomatická, takže není vyloučeno, že se může očisťovat i fyzicky. Myslím si však, že podstatný na půstu je návrat k hodnotám, zastavit se a zamyslet se, odkud a kam směřujeme.

Návrat k hodnotám..., můžeme to spojit s prací knihoven? Jsou knihovny v současné době jakýmsi pramenem kultury, vzdělávacím střediskem, anebo je to jenom skládka nějakých spisů, archivace časopisů apod.?

Samozřejmě, ale je to dost široká otázka. Pokusím se odpovědět stručněji. Smysl knihoven se v průběhu času měnil. Jsou jakýmsi centry, kde se dá pěstovat vzdělanost. Existují klasické knihovny, kde jsou uloženy kulturní a literární poklady našich předků pro další generace. V dnešní době se uplatňuje významný projekt – knihovny se stávají centry informací o umění, literatuře a středisky jejich zpřístupnění. Dnes se v knihovnách scházejí nejenom čtenáři, ale také ti, kteří vyžadují přístup k informacím. Proto jednou s důležitých aktivit knihoven je přístup zájemcům umožnit; prezenční formou anebo dálkově přes internet. Na internet se v současnosti knihovny soustředí.

Stačí peníze, co dostáváte od státu, na rozvoj?

Zcela generální odpověď je těžké dát, avšak obecně platí, že peněz, které jdou ze státního rozpočtu do kultury, je velmi málo. Celá oblast kultury, tím pádem i knihovny, je podfinancována. Jistě jste slyšela o tom, že obvyklá procentuální úroveň dotace ve „vyspělých“ zemích, zejména v Západní Evropě, činí okolo 1 % rozpočtu do oblasti kultury. U nás to v tuto chvíli činí pod 0,5 %. Abychom dosáhli toho, co považují ve velké části Evropy za standart, museli bychom o 100 % zvýšit objem peněz, které do kultury přicházejí.

Uvědomuje si někdo tento stav, nebo ne? Jsou to čísla ve vzduchu, nebo je stát nějak aktivní?

Myslím si, že jsou lidé, kteří jsou si situace vědomi. Samozřejmě pracují v oblasti kultury nebo jsou v ní nějak činní. Je pravdou, že v poslední době se o kultuře u nás začíná ve sdělovacích prostředcích hovořit více, než tomu bylo dříve. Souvisí to také do určité míry se změnou na postu ministra kultury. Druhá věc je, že se sestavoval státní rozpočet na rok 2006, a to je vždy období, kdy se o penězích do různých resortů mluví. Po pravdě řečeno, můj osobní názor je, že atmosféra ve společnosti a jak jsou nastaveny hodnoty v této společnosti, nenapomáhají příliš tomu, aby oblast kultury byla nějak preferována.

Čím je podle vás způsobeno, že se v poslední době zvýšil zájem společnosti o kulturu?

Domnívám se, že například tím, že předchůdce současného ministra byl ve funkci asi osm let, což je na politiku dlouhá doba, a pak přišla změna. Samotná změna vyvolala určitou pozornost. Pak pochopitelně vyvolala tento zájem, že nový ministr kultury je herec, kterého lidé znají z televize. Dále přispělo to, že se pan ministr hned po svém nástupu do funkce začal zajímat o větší příliv peněz do kultury, než jaký byl dodnes. Což byla velmi zajímavá zpráva.

Podařilo se mu to?

No, v tuto chvíli se mu podařilo spíš zastavit finanční propad. Za poslední čtyři roky kle-

sal podíl ze státního rozpočtu do sektoru kultury, s nástupem nového ministra se tento pád poněkud zbrzdil.

Existuje názor, že pan ministr povoláním herec jenom hraje roli...

Já, státní úředník pracující pod panem ministrem, to budu těžko komentovat. Je to spíš otázka pro něho, jak to vidí...

Podstatné je, aby on „hrál“ dobře?

Ano, podle ovoce se pozná strom. Uvidíme na konci volebního období, jaké bude „ovoce“. Nemá smysl hodnotit jeho práci po třech měsících od nástupu do funkce.

Ovlivňují teď probíhající reality show názor společnosti na kulturu, na pojem kultura, anebo jsou ukazatelem běžné kulturní úrovně naší společnosti?

Myslím si, a je to můj osobní názor – každý z nás může mít svůj názor na to, co je kultura a co kultura není – že reality show se do oblasti kultury těžko dá zařadit. Je třeba vědět, že soukromoprávní televize jsou především továrnou na vydělávání peněz a jako takové samy svým managementem, vybírají a sestavují ty programy, u kterých se předpokládá, že přinesou peníze. Reality show je bezpochyby produktem takovýchto úvah.

Je důležité si uvědomit, že tam není nic, co by bylo náhodného. Všechno má svou konstrukci, svou vypracovanou psychologii, scénář, žádné náhodné příběhy.

Řekl jste, že každý člověk může a musí mít svůj osobní názor na to, co je kultura. Není úkolem ministerstva kultury vychovávat, pěstovat takový názor? Nemyslím nějaké klony, kdy všichni jsou stejní, ale práce, která by zvedla názorovou úroveň?

Také je to příliš obšrná otázka...

Vrátím se k dřívější otázce. Není to právě práce knihoven a jim podobných institucí,

kteří jsou pramenem vzdělávání? Existují programy pro knihovny určené k mravní a kulturní výchově mladé generace?

V této společnosti je to otázka hodnotového systému, pak otázka podnikatelských svobod, pak je to i otázka demokracie. Takže ministerstvo kultury jako takové nemůže zasáhnout do tvorby soukromoprávní televize. Uvidím-li jako náměstek ministra kultury něco, co je v rozporu se zákonem nebo že pořad překračuje určitou míru mé tolerance, můžu vzít dopisní papír a napsat dopis na Radu pro rozhlasové a televizní vysílání anebo televizi vypnout. Udělám to já nebo vy nebo někdo jiný. Rada posoudí, jestli bylo to vysílání v rozporu se zákonem, ale nejde to dál. Rada není orgánem, který by dozíral na etickou nebo morální úroveň vysí-

lání, pouze posuzuje, jestli není v rozporu se zákonem. Ale jemnější rozlišení existují bohužel jenom tak, jak bylo naznačeno výše – tím knof-

líkem můžu televizi vypnout, nejsem povinen se dívat.

Co se týče knihoven, dostávají prostředky na nákup literatury. Jedná se samozřejmě o nové výtisky. Každá knihovna si nákupní politiku volí sama. Ministerstvo kultury nemůže výběr ovlivnit.

Žádný „eticko-vzdělávací“ program neexistuje?

Ne, ne, je to záležitost knihoven. Domnívám se, že knihovny, jelikož peněz dostávají málo, si nemohou dovolit nakupovat kde co. Měly by vybírat kvalitní výtisky, kvalitní literaturu.

Jestli tam pracují lidé kulturně nebo eticky málo vzdělaní, řídí nákup podle svého?

Opravdu není možné z pozice státu diktovat knihovnám, co by měly nakupovat a co ne. Nemyslím si, že nakupují nekvalitní literaturu, i když je to přesně tak, jak vy říkáte, v podstatě všechno zaleží na lidech, kteří v nich pracují. Ale dodejme k tomu, že se to týká všech dalších institucí: veřejnoprávní televize, rozhlasu, konceskonců parlamentu, tedy i poslanecké sněmovny. Všude jsou lidé, kteří rozhodují podle toho, jak to sami mají uvnitř uspořádáno. Jak jsem říkal, je to otázka demokracie, jež je tu zavedena. Lidé v parlamentu, v knihovnách, v televizi nejsou jiní lidé než ti ostatní, kteří chodí tady pod okny po ulici. Ti si zvolí své představitele, kteří potom nějakým způsobem rozhodují.

Většinou známe knihovny pro normální lidi, ale jsou mezi námi i lidé slabozrakí a slepí. Existují pro ně knihovny nebo oddělení v běžných knihovnách?

Existuje státní program „Knihovna 21. století“, který mimo jiné podporuje tisk knih pro slepce či slabozraké. Po celé republice to dělá za 1 rok zhruba 2 miliony korun, takže to není skutečně mnoho. Nakupují se zvukové knihy pro slabozraké, slepé anebo speciální softwary pro zrakově postižené.

Je tento program nasměrován i na podporu kultury národnostních menšin?

Ano, a mimo to i na integraci cizinců do naší společnosti.

Mají zrakově postižení dostatek i duchovní literatury?

Já neznám samozřejmě všechny tituly, jež se vydávají pro slabozraké. Otázka spolupráce

činovníků, kteří tento program využívají, a církev je dost zajímavá, ale ještě ne příliš rozšířená. Existuje tiskárna Tomáše Macana, jež je specializována na tisk pro slabozraké, pracují tam vzácní mistři, kteří převádějí jak hudební, tak i literární díla do slepeckého písma. Je to ohromně zajímavá věc, jednou jsem tam byl. Překládají i duchovní literaturu? Řekl bych, že ano, ale jistě to není převažující část produkce. Řídí se tím, oč je zájem. A je to skoro jako ve většině společnosti, to znamená – zábava.

Možná lidé o takové literatuře nevědí?

Ve skutečnosti tam reagují na poptávku. Určitě vím, že mají Harryho Pottera. Byl-li by zájem o duchovní literaturu, stát jej samozřejmě finančně podpoří.

Znamená to, že naše společnost, která je možná pod kulturní úrovní „vyspělých“ zemí, se nemůže z toho stavu dostat, protože vybíráme stále lidi z nás a opakuje se to dokola?

Teď jste narazila na velmi zajímavou otázku, která se týká církve. Předpokládám, že, i když jednotliví členové církve jsou lidé z našeho okolí, berou kulturu jako to, co vztahují k Bohu. Můj osobní názor je, že kultura bez Boha neexistuje. Pravá kultura vždy pramení v Božských hodnotách. Církev, podle mého, je právě tou, jež by měla ve společnosti poukazovat na skutečné kulturní hodnoty. Říci – toto je kultura, toto už zvažte prosím vás – a vysvětlovat. Neměla by se stát moralizující silou, to by společnost odmítla. Společnost, ve které žijeme je velmi sekulární. V České republice je společenské prostředí tak sekulární, že bychom jeho obdobu jinde v Evropě těžko hledali. Kdyby církev přišla se zdviženým prstem a chtěla něco zakazovat, nebyla by vyslyšena, byla by odmítnuta. Pokud však církev bude schopna přiblížit se k dnešnímu člověku, a to velmi trpělivě a postupně, a ,pokud možno, vlastním a živým příkladem dávat najevo, co je kulturní hodnota a co už ne, pak bude plnit své poslání. Musím se kriticky přiznat k tomu, že úplně nejsem přesvědčen o tom, že jsme využili příležitosti společnosti trpělivě vysvětlovat a že se nám k tomu často nedostává sil.

Co tím myslíte?

Zabýváme se svými vlastními problémy, a nezabývá nám sil k tomu, abychom se zabývali

péči o okolní společnost – o své bližní. Někdy máme tendence jakoby se uzavírat do sebe. Říkáme si, že jsme ti, kteří vědí, jak se co má dělat a jestli chce s námi někdo „kamarádit“, a přežije tu zeď z toho světa k nám a „přizpůsobí se nám“.

Mělo by to být naopak?

Ano, ti „správní“ by měli být kladným příkladem pro ty méně správné.

Měli by se kněží aktivněji hlásit na společenské pozice, nebo jsou více přínosem jenom jako kněží?

Všichni jsme křesťané, jsme „královské kněžstvo“, jak říká sv. apoštol Petr, a všichni máme své kněžské povinnosti. Někteří z nás jsou hierarchičtí kněží, jako jsem já, jsou posvě-

Stát bude prostřednictvím svých institucí vždy pomáhat jenom do té míry, kterou určuje zákon. Tu skutečnou vnitřní výchovu k hodnotám a etice bude uskutečňovat stát jenom tím, že vytvoří základní podmínky. Církev je například ta instituce, která to může dělat, neboť je to jedno z jejích hlavních povolání a poslání – šířit kulturní hodnoty ve společnosti. Když říkám „kulturní“, tak opakuji to, co jsem říkal již předtím, skutečná kultura se vždy vztahuje k Bohu. Na nás, hierarchických duchovních, je v tom smyslu velká odpovědnost a velké břemeno. Měli bychom skutečně lidi vést a vychovávat vlastním příkladem. Dnes už nepomůže být jenom kazatelem. Už je tolik slov, že se navzájem kopletají a ztrácejí. Člověk v dnešní době

čení k určitým úkolům, které nemohou vykonávat samozřejmě všichni. Každý „královský kněz“ by měl působit tam a tak, aby se dostával k člověku z „toho“ světa a mohl vlastním příkladem a vlastní péčí, úsilím a láskou pomáhat, aby on sám objevil, co je skutečná kulturní hodnota. Jestli to mají dělat hierarchičtí kněží na společenské pozici? Po pravdě řečeno, je to spíš z nouze ctnost. Jsou to výjimečné případy a já sám, jestli se mě zeptáte, řeknu, že jsem kněz a momentálně pracuji jako náměstek ministra. Moje kněžství je trvalé, zatímco moje pozice náměstka je dočasná. Momentálně se cítím povolán, tak to dělám.

Děláte to, o čem jste mluvil, šel jste za „zeď“ k lidem?

Tak, dělám něco, snažím se, ale nedokonale.

To vy nemůžete posoudit, to ukáže čas, a rozhoduje o nás někdo jiný...

Así tak.

Čím stát pomáhá v duchovním vzdělávání společnosti?

musí natolik zaujmout své okolí, aby začalo pátrat po jeho hodnotovém systému a chtělo ho napodobit.

Podívejte se, u nás v době komunismu církev trpěla, a ne vždy to bylo na její vnitřní škodu. Rozumějte, tím se projevovala a pěstovala skutečná kvalita věřících, protože doba nebyla jednoduchá, často šlo o život. Museli věru dosvědčovat tváří in tvář nebezpečným pokusem a pronásledováním. Teď máme dobu svobody, což někdy může svádet k vnitřnímu zlenivění. Nemusíme trpět, není to zapotřebí, což je nebezpečné pro duchovní stav.

Vladyka Kryštof jednou řekl, že všechno známe, je čas na praktické skutky...

Ano, přesně tak, být živým příkladem svých slov.

Ať Vám Pán Bůh žehná a pomůže nést váš kříž a vaše břemeno.

Děkuji.

Děkuji otče Klimente za rozhovor.

*pro Hlas pravoslavní
m. Evangelia*

DESET LET VE SLUŽBĚ DIALOGU CÍRKVE A SPOLEČNOSTI

Letos na přelomu roku uplynulo přesně deset let od vzniku občanského sdružení Pravoslavná akademie Vilémov, které vzniklo jako odpověď na potřebu prohloubení dialogu Pravoslavné církve se společností a také dialogu mezi věřícími z různých církví ve střední a východní Evropě navzájem. Dalším cílem sdružení bylo a je vzdělávat a oslovovat především formou seminářů, konferencí a vzdělávacích kurzů dospělí členy církve i nejširší veřejnost s tématy a otázkami, jež jsou společné pro pravoslavné věřící, ostatní křesťany i pro většinu (u nás bohužel k náboženským otázkám indiferentních) lidí. Mnohá témata vyžadují v současnosti od věřících i nevěřících hledání stanovisek a někdy i nová řešení, která pokud mají přinést dobré ovoce, musejí vycházet z jádra křesťanské zvěsti o Božím vtělení a vykoupení člověka.

V průběhu uplynulých deseti let zažila Pravoslavná akademie jak svoje hvězdné okamžiky a úspěchy, tak též problémy a těžkosti, jimž musela čelit. Na samém začátku stála snaha tehdejšího olomoucko-brněnského biskupa Kryštofa a jeho nejbližších spolupracovníků naplnit odpovídajícím obsahem Gorazdovo cyrilometodějské středisko duchovních setkání, které vzniklo ve Vilémově především díky darům velkých ekumenických a protestantských organizací z celého světa a díky nezištné práci pravoslavných věřících i věřících jiných církví z blízkého i vzdáleného okolí, kteří pochopili naléhavou potřebu místa setkávání a formace zejména mladé generace. Takové místo naše církve předtím – v době ateistického režimu – mít nemohla a jeho potřeba vyvstala především po pádu železné opony a otevření možností práce církve ve všech oblastech.

Po vyzkoušení různých metod práce formou jednorázových akcí a setkání v letech 1990–2005, jež však někdy postrádaly jasnou strukturu i cíle, po seznámení se s prací pravoslavných akademií v Novém Valámu ve Finsku a na Krétě i dalších podobných evropských středisek velkých protestantských církví i církve římskokatolické bylo rozhodnuto začít pracovat formou pravoslavné křesťanské akademie, registrované jako občanské sdružení.

V průběhu deseti let své existence Pravoslavná akademie ve Vilémově uspořádala celou řadu např. jazykových kurzů pro pracovníky církví od nás i z celé východní a střední Evropy. Tyto kurzy měly za cíl umožnit účastníkům v průběhu tří týdnů až tří měsíců zdokonalit a případně takřkajíc „od nuly“ zvládnout cizí jazyk, angličtinu nebo němčinu. Rovněž cílem kurzů bylo seznámit jejich účastníky s kulturou a duchovními dějiny naší země a umožnit jim vzájemně poznávání svých různých křesťanských tradic a kultur.

Projekt jazykových kurzů prošel během své existence určitým vývojem. Začínalo se jednotýdenními kurzy, zpočátku pouze pro naši církev, a postupně, jak se zvyšovala úroveň lektorů i celková kvalita a organizace, byly pořádány kurzy dvou- a třítydenní, ze kterých se pak vyvinul dlouhý tříměsíční kurz organizovaný Pravoslavnou akademií Vilémov ve spolupráci se Světovou radou církví. V rámci tříměsíčních a dvouměsíčních kurzů se prakticky vždy naplnila 16členná kvóta a bylo respektováno pravidlo poloviny pravoslavných a poloviny nepravoslavných účastníků. Kurzů se během let 1995–2001 účastnili pracovníci církví z Arménie, Gruzie, Ruska, Polska, Slovenska, Estonska, Litvy, Lotyšska, Běloruska, Ukrajiny, Moldávie, Rumunska, Srbska, Makedonie, Chorvatska, Maďarska i Kazachstánu a samozřejmě též z České republiky. Mnozí z těch, kdo tyto kurzy absolvovali, jsou svými církvemi dnes pověřeni řízením projektů i celých církevních oddělení v oblasti sociální, vzdělávací, mediální nebo ekumenické.

Jazykové kurzy však vždy tvořily jenom část práce Pravoslavné akademie. Za velmi důležitý cíl bylo od jejího vzniku pokládáno otevření některých důležitých témat pro nejširší českou veřejnost. Byl tak například realizován cyklus 24 přednášek a seminářů pod názvem Zlepšení kvality života na hanácké vesnici. Projekt si kladl za cíl zmapovat formou interaktivních seminářů kulturní a společenskou atmosféru i problémy prostředí, v němž má akademie své sídlo, a také upozornit na nemateriální hodnoty, které vesnický prostor nabízí. Bezprostředně poté byl

pak realizován další, již církevním tématům věnovaný, cyklus Hovory o víře. Je potřebné dodat, že oba cykly pokračují formou různých jednodenních seminářů, odpoledních přednášek a víkendových setkání na různá společenská a duchovní témata prakticky dosud. Pokračováním místních a regionálních aktivit akademie je i dále probíhající oprava větrného mlýna v Přemyslovicích. Oprava by měla vést jak ke zpřístupnění této kulturní a technické památky veřejnosti, tak k vytvoření několika pracovních míst a ke vzniku multifunkčních prostor pro pořádání přednášek, výstav a seminářů v její bezprostřední blízkosti.

Akademie se od svého vzniku stala pořadatelem řady kulturních vystoupení, aktivit a výměn. Za připomínku stojí např. české turné dětského pravoslavného sboru z Gatčiny, pořádání folklorních vystoupení dětí z kosovského Bílého Potoka a Vojvodiny, spolupořádání koncertů místních pravoslavných sborů i studentského sboru z rumunského Iasi ve Vilémově, Praze, Brně, Litovli i Olomouci. Uspořádáno bylo také několik koncertů dívčího romského pravoslavného souboru Vienaľa z východoslovenských Markovců. Kultura a umění se objevily v práci akademie rovněž ve formě několika výstav, které byly spojeny s vernisážemi a doprovodnými semináři. Za zmínku stojí výstava ikon, spolupořádaná akademií ve Vlastivědném muzeu v Olomouci pod záštitou pana ministra kultury Pavla Dostála, i výstava ikon ve Vilémově, pořádaná pod záštitou České komise při UNESCO.

Z nedávné doby je třeba připomenout ve spolupráci s Gorazdovým cyrilometodějským střediskem organizovanou dokumentární výstavu Jindřicha Štreita Burjatsko – země na konci světa a výstavu meditativních obrázků o. Stanislava Waigla. Z dalších akcí, jež měly kulturní a snad také misijní význam je nutno připomenout Pouť 2001, které se zúčastnilo více než sto mladých křesťanů z Norska, Rumunska, Slovenska a České republiky. Součástí poutě bylo i pěší putování a oslava chrámového svátku v Chudobíně a bohatý program v Praze.

Od svého vzniku se Pravoslavná akademie zaměřovala na témata spojená s ochranou Božího stvoření. Bezprostředně po vzniku akademie byl realizován teoreticky zaměřený cyklus přednášek Ekologie a duchovnost, jenž se zaměřil na

prozkoumání vztahu současné teologie k ekologii. Teoretická východiska a skutečnost, že téma bylo do té doby většinou u nás vnímáno jenom okrajově, vedlo k zahájení rozsáhlého projektu Centra pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie, soustředujícího se na ekologické vzdělávání, poradenství pro trvalou udržitelnost a ekologickou praxi a prezentujícího čisté energetické technologie v prostředí církve a společnosti. V rámci projektu byly například postaveny dva solárně-termické systémy na ohřev 1 000 a 500l vody, fotovoltaické systémy o výkonu 115 a 1 200 W, vytápění kanceláří pomocí biomasy a větrná elektrárna sv. Eliáš u Protivanova. Oblast ekologie a ochrany Božího stvoření se nakonec stala jedním z hlavních programů Pravoslavné akademie. Od roku 2000 je akademií každoročně pořádán např. Den modliteb za ochranu Božího stvoření a od roku 2003 cyklistická pouť „Na kole za svatým Eliášem“. V současnosti po téměř půlročním přerušení úspěšně pokračuje celorepublikový projekt akademie Církve pro budoucnost – 50 solárních střeš, který si klade za cíl úspory energie instalací solárních systémů na farách a sociálních institucích, jakými jsou domovy důchodců, azylové domy a domovy pro handicapované. Ocenění této ekologické práce se dostalo Pravoslavné akademií zejména v roce 2003, kdy jí navštívil pan ministr životního prostředí RNDr. Libor Ambrozek, a také v roce 2004, kdy se obec Vilémov díky ní stala vítězem celorepublikové soutěže Solární liga. Letos byl Vilémov mezi několika stovkami soutěžících obcí a měst na místě druhém, avšak podržel si titul „Mistr solární ligy“ v rámci Olomouckého kraje, k čemu přispěla akademií iniciovaná stavba solárního systému na vilémovské římskokatolické faře.

Do budoucna připravuje Pravoslavná akademie vzdělávací ekologický projekt pro II. stupeň základních škol a pro střední školy a dále rekonstrukci demonstrační vodní elektrárny, aby pak mohla prezentovat všechny čisté energetické technologie.

Velký význam pro zviditelnění akademie i vilémovského střediska mělo několik mezinárodních konferencí, z nichž je zapotřebí připomenout zejména zakládající konferenci Evropské křesťanské ekologické sítě ve Vilémově v roce 1998 a pak také Mezinárodní konference o křesťanských přístupech k obraně a odzbrojení, které se kromě řady

vysoce postavených vojenských činitelů z mnoha zemí účastnil též pan ministr obrany ČR Ing. Jiří Vetchý. Občanské sdružení Pravoslavná akademie je od roku 1997 řádným členem Evropské asociace akademií a laických center, z jejíž iniciativy mohla vstoupit dvěma konferencemi také do mezinárodního projektu Dát duši Evropě a několika dalších programů.

Stalo se v našem prostředí bohužel zvykem prezentovat především při příležitosti různých výročí, jak kráčíme od úspěchu k úspěchu a jak se nám vše skvěle daří. (Jako by kontinuita potěmkynovských vesnic i dobou komunismu nadále fungovala.) Dalo by se tak oslavit a nepravdivě zajisté psát i o Pravoslavné akademii. Deset let života organizace ale přineslo kromě úspěchů také nejedno zklamání. Bohužel, financování jazykových kurzů bylo na přelomu tisíciletí postupně přeneseno z Vilémova do švýcarského Bossey. Vynikající tříletá série mezinárodních kurzů pro pracovníky církví zabývající se ekologií, jež se těšily také mezinárodní finanční podpoře a měly rok od roku vyšší úroveň, byla pozastavena z důvodu vstupu ČR do EU. V rámci finančně náročného projektu výstavby větrné elektrárny se nakonec i navzdory úsilí předsedy organizace arcibiskupa Kryštofa nepovedlo zajistit vrácení DPH ze strany ministerstva financí, a organizace byla dokonce nucena si vzít poměrně vysoký úvěr, který teď v rámci svých skromných možností splácí...

Bohužel, právě v období, kdy se Pravoslavná akademie musela vypořádávat s ekonomickými problémy a změnou programů, se u některých zdánlivě církevních lidí a křesťanů naplno projevila až neuvěřitelná závistivost a nactiutřačství i snaha jakkoli uškodit Pravoslavné akademii a těm, kdo organizaci založili a vedou. Ukázalo se, že rčení „V nouzi poznáš přítele“ v případě Pravoslavné akademie platí snad dvojnásob. Akademie proto byla na konci roku 2004 nucena hlavně z ekonomických důvodů pronájem prostor Gorazdova cyrilometodějského střediska ukončit a přesídlit do adaptovaných prostor bývalého obecního úřadu ve Vilémově.

A co se bude v rámci akademie dít dál?

Především by měl v nejbližších měsících a snad i letech pokračovat projekt Církve pro budoucnost – 50 solárních střeš, podpořený Spolkovou nadací pro životní prostředí a Státním

fondem životního prostředí, a bez externí podpory by měl být zahájen nový vzdělávací projekt Energie pro třetí tisíciletí pro základní a střední školy. Pokračovat by měl projekt opravy větrného mlýna v Přemyslovicích, který snad v budoucnu umožní i vytvoření několika pracovních míst. Ve stadiu příprav technické dokumentace je projekt demonstrační vodní elektrárny, jež by měla uzavřít prezentaci čistých energetických technologií v rámci Pravoslavné akademie. Jestliže bude zájem i ze strany pravoslavné církve, se uvažuje v rámci akademie nad realizací sociálně zaměřeného projektu „V solidaritě s lidmi třetího světa“. Již delší dobu se plánuje zahájení nového programu přednášek a diskusí k palčivým otázkám života církve a společnosti pod názvem Dialogy.

Za to, že byli s akademii v dobách dobrých i zlých a pomáhají jí, patří poděkování velkému množství pracovníků, spolupracovníků a přátel, kteří se často nezištně a bez nároku na honorář s velkou obětavostí zasloužili o realizaci mnoha programů a projektů.

Díky náležejí též všem, kdo byli a jsou nadále ochotni brát ve výkonném výboru a v revizní komisi i na valných hromadách jakožto členové akademie na svá bedra odpovědnost za organizaci a přispívají k její práci skvělými nápady, radami a další pomocí. Velké poděkování patří všem nadacím, institucím a donátorům, kteří programy Pravoslavné akademie podpořili a podporují. V neposlední řadě náleží poděkování těm, kdo Pravoslavnou akademii věnovali při nejrůznějších akcích a programech část sebe, své lásky k lidem i lásky k práci a svůj talent. (Zde si v závěru tohoto desetiletého shrnutí dovoluji tentokrát nejmenovat, protože bych na někoho určitě zapomněl.)

Mgr. Roman Juriga
ředitel Pravoslavné akademie Vilémov

V roce 2004 se bohužel z rozhodnutí některých odpovědných osob stalo Gorazdovo cyrilometodějské středisko zcela nedisponibilním, a to nejenom pro své širší okolí, nýbrž i pro akademii a celou Pravoslavnou církev. V bezprostředním okolí, jako reakce na přetrvávající a neuspokojené potřeby regionu zejména v oblasti práce s dětmi mládeží i péče o starší osoby, vzniklo v roce 2005 středisko v Loučce (práce s dětmi a mladými rodinami) a středisko v Luké pečující o seniory pod vedením římskokatolických sester.

PROHLÁŠENÍ CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V ČR K PROBLEMATICE EUTANAZIE A DOPROVÁZENÍ

Otázka eutanazie a doprovázení umírajících se stává stále více předmětem celospolečenské diskuse. Jsme hluboce přesvědčeni o závažnosti tématu, jež se týká kohokoli z nás, protože každý člověk je ohrožen nemocí, bolestí, opuštěností a smrtí. Proto se k této diskusi chceme připojit i my.

V centru naší pozornosti je člověk a jeho život, který chápeme jako dar od Boha. Tento dar nezpochybňujeme ani ve chvílích nemoci a umírání. Umírání přijímáme jako součást života, proto je všestranná pomoc umírajícímu pomocí životu. Hájíme právo na důstojné umírání. Lidská důstojnost je pro nás zakotvena ve víře v Boha a v božský akt stvoření.

Plně soucítíme s člověkem, jenž trpí, a vnímáme utrpení jako obtížnou situaci nejen pro umírajícího, ale i pro jeho okolí. Současně však nesouhlasíme se snahou tuto situaci, která s sebou často nese pocity zoufalství, bezmoci a prázdna, odstranit pomocí smrtícího prostředku nemocného člověka. To ovšem neznamená, že jsme pro udržování každého života za každou cenu. Uvědomujeme si konečnost lidského života i meze možnosti léčby.

Chceme upozornit na nebezpečí, jež by byla s uzákoněním eutanazie spojená, a sice její provedení proti vůli pacienta či na základě přání vynucené situací. Dále je nepřipustné, aby byl u někoho vytvářen pocit, že je již jen břemenem, a on se musel sám před sebou či druhými omlouvat, že ještě vůbec žije. Taková zákonná úprava by také podkopávala důvěru vůči zdravotnímu personálu v nemocnicích, léčebnách pro dlou-

hodobě nemocné, v domovech důchodců a dalších zařízeních. Eutanazii nepovažujeme za možnost volby ve výjimečných případech, nýbrž za znevážení lidského života.

Vyzýváme k integrální péči o umírající a o ty, kteří je doprovázejí. Četné studie ze zemí, v nichž byla eutanazie uzákoněna, zkušenosti zdravotního personálu i dalších asistujících osob ukazují, že lidé žádají takovéto řešení z obavy ze ztráty důstojnosti a ze závislosti na druhých. Důvody, proč lidé často žádají eutanazii, nejsou pouze lékařské, ale též sociální. V těchto zemích také narůstá počet usmrcení pacientů bez jejich souhlasu. Paliativní medicína je schopna odstranit bolest, nebo ji alespoň zmírnit na snesitelnou míru. Proto je třeba pro důstojné umírání zprostředkovat umírajícímu vědomí, že zůstává našim bližním, že není ponechán sám sobě a není opuštěn. Je důležité vytvořit mu rodinné prostředí, kde se cítí být doma, zasazen do osobních vztahů.

Navrhujeme tedy věnovat větší pozornost integrální péči o umírající v nemocnicích, léčebnách pro dlouhodobě nemocné, domovech důchodců a dalších zařízeních. Tuto péči poskytuje nejen zdravotní a ošetřující personál, nýbrž i rodina a další blízké osoby. Cennou zkušeností takového integrálního přístupu je hospicová péče. Navrhujeme vzdělávání dobrovolníků, kteří jsou ochotni těžce nemocným a umírajícím pomáhat a starat se o ně. Rovněž je nutno poskytnout finanční a legislativní podporu rodinám pečujícím o umírající.

Miloslav kardinál Vlk
Česká biskupská konference

Karol Sidon
Vrchní pražský a zemský rabín

Pavel Černý
Ekumenická rada církví v ČR

Vladimír Sánka
Ústředí muslimských obcí v ČR

KONFERENCE DUCHOVNÍCH A LAIKŮ PRAŽSKÉ EPARCHIE

Konference kněží, diákonů, hypodiákonů, žalmistů, kantorů, kantorek a dalších zaměstnanců pražské pravoslavné eparchie se konala 15. prosince 2005. Po archijerejské sv. liturgii v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje na Resslově ulici se pracovníci církve sešli ve středisku JET SET v novém areálu Anděl City. Konference byla zahájena promítáním filmu Pravoslaví v českých dějinách a pokračovala analýzou vztahu současné české společnosti k víře a náboženství a také vytyčením hlavních směrů práce eparchie v budoucnu, jež představil arcibiskup pražský a českých zemí Kryštof. Následně odeznělo ze strany duchovních i pracovníků církve několik návrhů a příspěvků na téma práce a misie církve v české společnosti. Návrhy se týkaly možnosti vytvoření společného fondu, do kterého by všechny farnosti přispívaly a mohli pak z něj na základě transparentních pravidel čerpat. Další návrh se týkal možnos-

tí zlepšení vzájemné koordinace a spolupráce v rámci církve, která by měla vést ke zlepšení účasti pravoslavných věřících a duchovenstva na různých pravoslavných poutích, jež jsou během roku pořádány. Odezněl též návrh týkající se nutnosti sociální práce církve, a to nejenom ve vztahu ke společnosti, ale především ve vztahu k pravoslavné teologii a soteriologii. Otec Jan Polanský informoval o vytvoření transparentního humanitárního fondu na pomoc uprchlíkům z Kosova. Konference v neposlední řadě přinesla možnost vzájemného sdílení a rozhovoru mezi pracovníky církve, vedla i k prohloubení vzájemných vztahů a vazeb. Za poskytnutí skvělých konferenčních prostor a moderní konferenční techniky a občerstvení patří poděkování bratru Yanisi Moustopoulosovi z Kréty, který středisko JET SET s kavárnou v areálu Anděl City provozuje.

Br. R. Juriga

NÁVŠTĚVA VLADYKY KRYŠTOFA V TRNAVĚ

V pátek 9. prosince 2005 navštívil Jeho Vysokopreosvícenost vладыka Kryštof, arcibiskup pražský a českých zemí, Trnavu. Na začátku pobytu uskutečněného s vědomím naší církve na Slovensku shlédli Dóm sv. Mikuláše, kde se krátce pomodlil před zázračnou ikonou Matky Boží Trnavské, která má svůj předobraz v starodávné ikoně na ostrově Kypru v monastýru Machairas.

Obraz „Trnavské Matky Boží“ je kopií římského obrazu z kostela Sancta Maria in Aracoeli, jejímž prototypem je dávná ikona připisovaná sv. Lukášovi, která byla součástí relikviáře Roucha přerované Bohorodice – Hagion Soron v monastýru Chalkopratisse. Odtud pochází i označení Hagiosoritissa anebo i Chalkopratisse. V Římě bylo v uctívání více obrazů typu Aracoeli. Toto zobrazení přerované Bohorodice se nazývá též Madona Advocata – Přímlyvkyně. Označení vyjadřuje i smysl zobrazení

charakteristického gesta přerované Bohorodice – pozdvížení rukou.

Přerová Bohorodice Diomene, která je po pravici Pantokratora a zdvihá k němu pravou ruku a přednáší svoje prosby, tak současně ukazuje na původce záchranu – Spasitele Ježíše Krista. Smysl je ještě zdůrazněn pohybem levé ruky směrem k Vykupiteli.

Chrámem provázal arcibiskupa Kryštofa trnavský kaplan Štefan Legény, jehož prostřednictvím vладыka tlumočil svoje pozdravy trnavskému děkanovi Mons. Imrichu Polákovi, který ho nemohl kvůli své hospitalizaci doprovázet.

Následovalo soukromé přijetí v arcibiskupském paláci u arcibiskupa-metropolitu bratislavsko-trnavské arcidieceze Mons. Jána Sokola, jemuž vладыka Kryštof tlumočil díky celého pravoslavného světa za ochranu ostatků známého světce křesťanského Východu sv. Jana Almužníka (Eleimona) v bratislavském Dómu.

Vladyka Kryštof arcibiskupa Sokola informoval o posledních událostech náboženské scény v České republice, především ve spojitosti s novými legislativními změnami zákonodárného sboru vůči církvím. Arcibiskup Sokol si také s mimořádným zájmem vyslechl sdělení vладыky o některých detailech obnovy teologického dialogu mezi církví Východu a Západu, jakož i o tom, že nejbližší setkání ekumenické teologické komise se má uskutečnit v roce 2006 v srbském Bělehradě.

Oba hierarchové byli potěšeni z nového pohybu, který v posledních dnech nastal v ekumenickém dialogu zvláště přispěním Jeho Svatosti papeže Benedikta XVI. Arcibiskup Sokol vладыku Kryštofovi odevzdal částku ostatků sv. Jana Almužníka a poželhal přání, aby část z ostatku byla zprostředkovaně poskytnuta Srbské pravoslavné církvi, která bude hostitelskou zemí následujících teologických rozhovorů.

Arcibiskup Kryštof se na půdě arcibiskupského úřadu setkal a pozdravil se všemi současnými i emeritními biskupy bravtislavsko-trnavské arcidiecéze.

V odpoledních hodinách si vладыka prohlédl budovu bývalé pravoslavné kaple Nejsvětější Trojice, založené řeckými a srbskými kupci

koncem 18. století. Kaple až do svého nuceného zrušení existovala v Trnavě do padesátých let 20. století. Prostory kaple v bývalém domě Srbské pravoslavné církve ve Štefánikově ulici jsou dnes v dezolátním stavu a slouží jako příbytek jednomu trnavskému asociálovi. Tento stav způsobuje vleklý restituční spor Pravoslavné církve na Slovensku s Magistrátem města.

Následně vладыka navštívil místní jezuitskou komunitu, kde setrval v mimořádně srdečném a ekumenickým duchem prodchnutém neformálním setkání, navazuje tak na dobré vztahy s kardinálem Tomášem Špidlíkem, S. J. Obě strany vyjádřily zájem o prohloubení dalších vzájemných vztahů i na akademické půdě.

K návštěvě pražského pravoslavného arcibiskupa v Trnavě patřilo i setkání na trnavské radnici s primátorem města panem Štefanem Bošňákem, kde vладыka tlumočil svůj zájem navázat na historickou přítomnost Řeků a Srbů v Trnavě a okolí a rozvíjet vztahy města s církví vůči Srbsku, Řecku a Kypru.

V rozhovoru byl vzpomenut nedořešený majetkový spor Pravoslavné církve na Slovensku o budovu a příslušenství bývalé pravoslavné kaple, jakož i smutný příběh devastace oplocení starého pravoslavného hřbitova ve městě, kde

byly zlikvidovány i staré náhrobní kameny, mimo jiné i významného srbského obchodníka a filantropa Vasilija Plastića.

Na závěr přijetí na radnici se vладыka Kryštof podepsal do Pamětní knihy města Trnavy a připojil svoje dobré přání obyvatelům města.

text a foto:
Ing. Bojan Radovanović

Slavnostní předání ostatků sv. Jana Milostivého (Eleimona), kyperského světce, který odpočívá v Bratislavě (dřívějším Prešpurku) v Dómu sv. Martina. Ostatky arcibiskupovi pražskému a českých zemí, vладыku Kryštofovi předal římskokatolický arcibiskup bratislavsko-trnavský Mons. Ján Sokol.

PODNĚT KE SMÍŘENÍ

Věřící z Mostecka upozornili arcibiskupa Kryštofa na vleklý spor, který se nedaří uzavřít vzájemně přijatelnou dohodou. Podstatou jsou rozpory vzniklé většinou v průběhu přípravy výstavby průmyslové zóny JOSEPH, kdy se tvrdě a neúprosně střetávají tvrzení a argumenty o existenci či neexistenci nevhodného zásahu do krajiny, nevhodného odnětí zemědělské půdy a neblahých dopadů průmyslové výroby na zemědělskou produkci Jana Rajtera na jedné straně s tvrzeními a argumenty o nezbytnosti rychle oživit nejvíce strukturálně postižený region ČR, tedy kraj Ústecký, s jeho sedmdesáti tisíci nezaměstnanými lidmi na straně druhé. Jednání se zadrhla a s léty přibýlo zbytečných negativních emocí, které zabraňovaly tomu, aby se lidé s lidmi pokojně, bez zášti sešli a u jednoho stolu hledali přijatelné řešení.

Ve smyslu povinnosti biskupů smiřovat spory proto vladyka Kryštof pozval znesvářené strany do monastýru sv. Prokopa Sázavského pod vrchem Hněvínem v Mostě, aby si tam 1. listopadu 2005 na jeho podnět se statečným sedlákem Janem Rajterem podali ruce představitelé Ústeckého kraje, a to Mgr. Romana Žatecká, vedoucí kanceláře hejtmana, Ing. arch. Jan Zadražil, vedoucí odboru životního prostředí krajského úřadu a JUDr. Hana Jeničko-

vá, náměstkyně primátora statutárního města Mostu. Přítomni byli také iniciátoři, představitelé OV KDU-ČSL v Mostě – Mgr. Leo Steiner a JUDr. Vojtěch Krejčíř.

Vladyka Kryštof v úvodním projevu připomněl, že Bůh dal všem lidem odpovědnost za zemi, z níž se rodí chléb a všechno bohatství naší společnosti. A s tímto vědomím je třeba o ní rozvážně rozhodovat. Na toto téma pak všichni přítomní diskutovali. Východiskem se stala nabídka výměny původního statku za statek nový, obdařený větším požehnáním, jehož dokumentaci JUDr. Jeničková předala Janu Rajterovi.

Před rozloučením připomněl vladyka Kryštof dávnou českou tradici smírčích křížů, u nichž se setkávali ti, které rozdělily soudní pře. Položil přitom mezi přítomné drobný dřevěný kříž, požehnaný na místě narození Ježíše Krista, jenž si přivezl ze své nedávné návštěvy ve Svaté zemi. Přítomní po tichém zamyšlení a rozloučení s vladykou opouštěli monastýr s nadějí, že s pomocí Boží se podaří dojít ke spravedlivé vzájemné dohodě.

Vladyka Kryštof setrval v rozhovoru s Janem Rajterem a ukázal mu skromný chrám v budově monastýru, kde mu na památku křížek ze Svaté země předal. Dostalo se mu poděkování a vděčnosti. Pan Rajter mimo jiné řekl, že zásluhou vladyky s ním představitelé úřadů poprvé jednali skutečně lidsky a na setkání v Mostě bude vzpomínat jako na jeden z nejšťastnějších dnů ve svém životě. Tato slova jsou důstojným oceněním role, kterou má naše pravoslavná církev v současné české společnosti. Tam, kde utichají sváry, tam se projevuje nezměrná blahodat a milost Boží.

METROPOLITA HERMAN

VEDL PRAVOSLAVNÉ KŘEŠŤANY NA 33. VÝROČNÍM POCHODU PRO ŽIVOT VE WASHINGTONU

Metropolita Herman, arcibiskup washingtonský a newyorský a nejvyšší představitel Pravoslavné církve v Americe, známý obháje svatosti života, vedl 23. ledna 2006 pochod stovek pravoslavných křesťanů pro život. Pochod každoročně připomíná rozhodnutí amerického Nejvyššího soudu ze dne 22. ledna 1973, kterým bylo ve Spojených státech amerických legalizováno právo na potrat na požádání.

Metropolita Herman je již po dvě desetiletí každoročně na „Pochodu pro život“ aktivně přítomen a vede stovky pravoslavných křesťanů, kteří modlitbou svědčí o svatosti života od chvíle početí.

V rámci pochodu pod velkým transparentem „Pravoslavní křesťané pro život“ oslovil metropolita Herman statisíce pochodujících, jež se vydali k budově Nejvyššího soudu ve Washingtonu. Úplný text prohlášení o posvátnosti života předneseného metropolitou Hermanem přikládáme:

Milovaní v Kristu,

V průběhu uplynulých třech desetiletích jsme hodně slyšeli o službě. Opět a opět nám bylo připomínáno, že mnohé dary, které jsme přijali od Boha – náš čas, naše talenty, naše bohatství, stvoření samo o sobě – musejí být řízeny moudře. Všechno, co máme, nakonec patří Bohu a je nám svobodně dáno, aby Bůh mohl být ve všem oslaven.

Možná největší dar, který nám Bůh dal je život. Když mluvil k Mojžišovi v hořícím keři, Bůh zjevil, že je nejzákladnějším zdrojem Života – Života a samotného Bytí. Veškerý život je rozšířením a účastí na Jeho životě. Jako takový musí být život respektován, oslaven a být viděn jako to, čím ve skutečnosti je: jako zjevení toho, který je samotným Životem, a jako dar, který je dán lidstvu a jenž nás nakonec vede k tomu, abychom se stali „účastníky Boží přirozenosti“, jak nám připomíná svatý apoštol Petr.

Jako pravoslavní křesťané jsme povoláni k tomu, abychom byli moudřími služebníky cenného daru života. Znamená to, celkem jednoduše, že jakékoliv znevažování důležitosti života musí být dáno stranou a že jakékoliv svévolné skutky, jež předčasně anebo nepřírodně přivedou lidský život ke konci, musejí být nahlas odmítnuty a zakázány. Člověk nemůže být moudrým služebníkem Božího daru života, pokud zároveň podporuje názory, které podceňují tento dar anebo jej vidí jako něco, co lze snadno obětovat jako něco nedůležité anebo „levné“.

Celá generace Američanů poznala – a bohužel začala přijímat – představu, že život je něco držené spíše nežli v Božích rukou v rukou lidských. Každý den roste počet nenarozených dětí, které jsou potraceny. Akceptování eutanazie jakožto způsobu, který zajišťuje „důstojnou smrt“ pro ty, jimž nelze pomoci medicinou anebo jsou nevléčitelně nemocní, se blíží. Volání po rozšíření trestu smrti narůstá. Zároveň nalezení odpovídající péče o staré, chudé, nemocné a invalidy se stává čím dál těžší a je viděno jako druhořadý problém; tedy takový, jehož řešení stěžejně zapadá mezi nutnosti moudrého služebnictví.

Jsou zde ti, kdo právem či neprávem tvrdí, že náš národ je zaangažován ve „válce proti křesťanství“. I když tento názor může být a je prodiskutován, je zřejmé, že jsme zaangažováni ve „válce proti životu“. Z této války existuje pouze jediná „úniková strategie“ – uznání, že život je zcela jistě posvátný dar od Boha, který musí být ochraňován a bráněn, a že právě toto musí být prioritou pro ty, kdo jsou povoláni být služebníky Božího stvoření. Lidé víry jsou vyzváni, aby mluvili ne „proti“ potratům, trestu smrti, eutanazii, neadekvátní péči o staré a potřebné, ale „pro“ život jako dar od Boha a pro život jako samu účast na Jeho Božské přirozenosti. Neschopnost naší společnosti uznat tyto pravdy stojí u kořene její připravenos-

ti akceptovat zesměšnění a znesvěcení života. Voláme, abyste hlásali pravdu a odhalili Boží přítomnost v těch „nejmenších z nejmenších našich bratří“ a dělali vše, co můžete pro zajištění toho, aby byl život chráněn na každé úrovni a za jakoukoliv cenu.

Přihlasme se opět k Bohu, který je Život a Bytí. K tomu, který „je“ a který „vždy bude“ a který se s takovou láskou dělí o Svůj život s námi. Zároveň se přihlasme opět k základnímu úkolu být moudřími služebníky svatého daru života, připojujice se k dalším milionům

Američanů, kteří žádají, aby byl život vrácen zpátky do rukou Boha, jenž doopravdy zemřel, abychom my mohli žít v tomto světě i ve světě, který přijde.

*S láskou v Kristu
† Herman*

*Arcibiskup washingtonský a newyorský
Metropolita celé Ameriky a Kanady*

*(Překlad z Media Release /OCA/
Roman Juriga.)*

ČESKÁ SLUNEČNÍ CENA

Česká sluneční cena za osobní angažovanost a úsilí při prosazování sluneční energie byla 31. ledna 2006 udělena Mgr. Romanu Jurigovi národní sekci sdružení Eurosolar v prostorách Senátu ČR. Cenu bratru Jurigovi udělil předseda národní sekce sdružení Eurosolar pan Milan Smrž v závěru prvního dne dvoudenní konference, která se ve Valdštejnském paláci konala pod názvem „Obnovitelné zdroje energie

– šance a výzva“ a byla pořádána pod záštitou pana senátora Martina Mejstříka za účasti 160 odborníků a politických představitelů z ČR a ze zahraničí. Bratr Roman Juriga ve svém proslovu zdůraznil význam pojmů transformace a synergie, jež jsou důležité jak pro náš život víry, tak i pro náš odpovědný život ve světě. Redakce Hlasu pravoslavní bratru Romanovi i touto cestou k udělení České sluneční ceny gratuluje.

PRAHA

Dne 17. ledna zasedala v Praze metropolitní rada pod vedením jejího předsedy, vладыky Kryštofa, arcibiskupa pražského a českých zemí.

Na základě výběrového řízení na funkci kancléře ÚMR, vyhlášeného v listopadu 2005, byli představeni dva řádně přihlášení kandidáti. O. prot. Evžen Freiman a o. prot. Josef Hauzar. Poté MR zvolila o. J. Hauzara, duchovního správce v Mariánských Lázních novým kancléřem ÚMR.

MR se rovněž usnesla, aby vладыka arcibiskup Kryštof do příští schůze MR, plánované po Velikonocích, vyhlásil výběrové řízení na funkci vicekancléře a tajemníka ÚMR. A dále uložila vладыkovi arcibiskupovi Kryštofovi, kancléři ÚMR, ředitelům ÚER a o. E. Freimanovi, aby společně vypracovali Základní dokument Pravoslavné církve tak, aby v závislosti na novelizaci zákona o církvích byl předložen MK ČR nejpozději 28. února 2006.

-jh-

DIAMANTOVÁ SVATBA V KRYRECH

Diamantovou svatbu oslavili v sobotu 14. ledna Václav a Anna Vaškovi z Kryr. Za šedesát společně prožitých let s nimi poděkoval Hospodinu vладыka arcibiskup Kryštof, okružní protopresbyter prot. Vladimír Jachňuk a místní administrátor d. o. Vladislav Čejka. Manželé Vaškovi přišli do Kryr v roce 1949, vychovali dvě děti a dnes se již těší z pravnoučat.

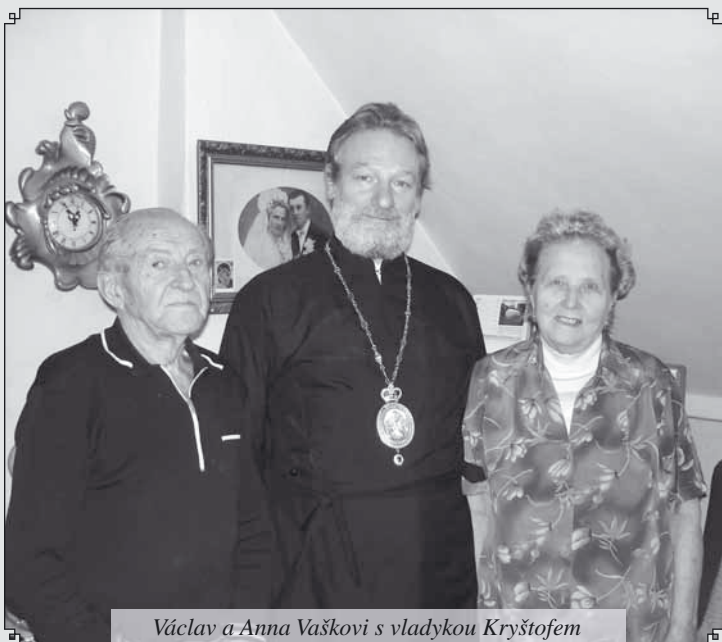
Bratr Václav Vašek zastával více než padesát let čestné místo starosty kryského pravoslavného chrámu sv. Václava a stále se o tento svatostánek pečlivě stará. Vždy byl a je pravou rukou duchovnímu otci.

Vaškovi vzpomínali na minulé roky, na časy zlé i dobré. S vладыkou Kryštofem si připomněli období jeho několikaletého farárování v Kryrech; zvláště opravu chrámu. Oživilo si příhodu, kdy se při natírání kopule vладыka, tehdy ještě jako mladý duchovní, zřítily z lešení a jen zázrakem

se mu nic nestalo. Vaškovi se účastnili snad všech církevních poutí. Bratr Václav Vašek vždy dovedl vytvořit dobrou pohodu svým zpěvem a milým smyslem pro humor.

Přejeme za celou naši církev i čtenářskou obec diamantovým jubilantům hojnost Božího požehnání v pevném zdraví, štěstí na mnohá a blahá léta.

redakce

Václav a Anna Vaškovi s vладыkou Kryštofem

SETKÁNÍ S VLADYKOU ARCIBISKUPEM KRYŠTOFEM

Dne 23. ledna t. r. přijal Jeho Vysokopřeosvícenost vладыka Kryštof, arcibiskup pražský a českých zemí, zástupce pravoslavných Srbů v Praze, kterým je duchovní otec Mgr. Srdjan Jablanović, a jeho přátele.

Po srdečném a bratrském uvítání byla řešena otázka sjednocení Srbů žijících v Praze a ustavení jejich Srbské pravoslavné církevní obce zde.

Vладыka s otcovskou láskou a arcipastýřským požehnáním nasměroval mladé Srby k vytvoření farnosti, ale zdůraznil, že pravoslavná církev je jedna. Není v ní ani Srb, ani Čech, ani Ukrajinec, ale ani Rus či Řek, všichni jsme

děti Boží a věříme v jednoho Boha a v jednu svatou všeobecnou apoštolskou církev.

S bolestí v duši vладыka také vzpomněl tragického zesnutí srbských vojáků, kteří, když se vraceli z ochranné mise v Kosovu a Metochiji, ztratili život při zřícení se letadla u slovenských hranic. Všichni hosté s Jeho Vysokopřeosvíceností zazpívali Věčnou paměť.

Vладыka Kryštof při závěrečném rozloučení vyjádřil svou lásku a podporu mladé generaci, jež je nositelkou duchovních tradic svého mateřského srbského národa a je nám v mnohém příkladem.

d.o. archimandrita Silvestr

VYSVĚCENÍ BUDOVY ŘECKÉHO VELVYSLANECTVÍ

Dne 13. ledna 2006 Jeho Excellence pan Vassileios Eikossipentarchos, velvyslanec Řecké hellenské republiky v Praze, uvítal Vysokopřeosvíceného vладыku Kryštofa, arcibiskupa pražského a českých zemí, v rekonstruované budově Řeckého velvyslanectví v Praze-Střešovicích. Vладыka arcibiskup vysvětil budovu velvyslanectví za účasti všech jeho pracovníků. Slavnosti byl dále přítomen i Jeho Excellence velvyslanec Kyperské republiky pan Stavros Amvrosiou.

Přítomní se setkali nejen v pravoslavné zbožnosti, nýbrž i při milém pohoštění.

o. Václav

Pan velvyslanec V. Eikossipentarchos za přítomnosti vладыky Kryštofa a otce Václava krájí posvěcený koláč k pohoštění.

VLADYKA KRYŠTOF U VELVYSLANCE UKRAJINY

Dne 11. ledna t. r. velvyslanec Ukrajiny Jeho Excellence pan Ivan Dimitrijevič Kuleba v přijímací místnosti velvyslanectví v Praze-Dejvicích přijal Vysokopřeosvíceného vладыku Kryštofa v doprovodu d. o. kancléře při příležitosti oslav nového roku.

Vладыka Kryštof předal diplomatickému zástupci bratrské Ukrajiny zlatou medaili Řádu sv. Cyrila a Metoděje, která mu byla udělena již na Mezinárodní konferenci k 80. výročí vysvěcení pravoslavného chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech. Pan velvyslanec se však pro neočekávané neodkladné povinnosti nemohl konference zúčastnit.

Vладыka arcibiskup Kryštof a Jeho Excellence Ivan D. Kuleba v srdečném rozhovoru zhodnotili nejen náboženské otázky ukrajinské imigrace v ČR, ale zajímali se i o její sociální postavení a o pomoc a péči Pravoslavné církve v českých zemích.

Podobná setkání jsou velmi přínosná pro utužení vzájemných dobrých vztahů.

o. Václav

Významenaný pan velvyslanec Ivan D. Kuleba s vладыkou Kryštofem.

MOJŽÍŠŮV BOJ S FARAONEM

Tak se Mojžíš po čtyřiceti letech vydal zpět do Egypta. Rozloučil se s Jitrem, svým tchánem. Manželku a své dva syny vzal s sebou. První, s kým se setkal, byl jeho bratr Áron. Hospodin ho poslal Mojžíšovi vstříc, jak přislíbil. Áron mu šel naproti až k Boží hoře Chorébu. Když potom přišli do Egypta, uvedl Áron Mojžíše mezi stařešiny lidu a Mojžíš jim vyprávěl vše co mu řekl Hospodin a ukázal jim i znamení. Stařešinyové uvěřili a byli velmi dojatí. Padli na kolena a klaněli se Bohu, který na svůj lid nezapomněl v jeho zotročení.

Potom předstoupil Mojžíš s Áronem před faraona – egyptského krále – a přednesli, zatím poměrně skromný, požadavek: „Potkal se s námi Bůh Hebrejů, dovol nám nyní odejít do pouště na vzdálenost tří dnů cesty a přinést oběť našemu Bohu.“ Požadavek odejít na poušť a oslavovat tam Hospodina vyřídili jako přímý vzkaz Hospodina faraónovi.

Vyslovili také obavu před Božím trestem, kdyby neuposlechli, což mohl farao pochopit i jako varování pro sebe, kdyby jim v tom chtěl bránit.

Farao jim však odpověděl: „Kdo je Jahve, že bych ho měl uposlechnout a propustit Izraele? Jahveho neznám a Izraele nepropustím!“ Egypťané sloužili mnoha bohům a budovali jim mohutné svatyně, ale pravého Boha jménem „Jsem“ (hebrejsky Jahve) opravdu neznal. Ale hlavní důvod jeho odmítnutí byl v jeho pyše a hamiznosti. Jak si troufá nějaký Áron a Mojžíš, příslušníci zotročeného Izraele, vůbec před krále předstoupit s nějakým požadavkem. A potom, kdo nahradí ty neodpracované hodiny, když všichni dělníci si odejdou na tři dny na poušť oslavovat svého Boha! Aby se vyhnul podobným žádostem, nařídil farao ihned zostřit robotu Izraelců tak, aby litovali, že dovolili, aby Mojžíš s Áronem

se před králem vůbec ukázali. Zatímco jim dříve byla dodávána sláma na výrobu cihel, teď si ji sami museli hledat po strništích, ale cihel museli odevzdat denně stejně jako dříve. Nestalo-li se tak, byli dozorcí z řad Izraelců bití. Šli si stěžovat faraónovi, ale ten je nazval lenochy. Místo aby tiše pracovali, chtěli by si odejít na poušť obětoval Hospodinu. Nešťastní dozorcí, jak odcházeli od faraóna, potkali Mojžíše a Árona a hned jim vyčetli, že to oni zavinili jejich neštěstí. „Dali jste jim do ruky meč, aby nás povražдили“. Nebylo to tak veliké přehánění, protože vyrobit stejný počet cihel jako dřív a přitom si slámu hledat byl úkol takřka nespílitelný. A nespílnění znamenalo bití a bit bylo možno tak, že byl člověk ubit k smrti.

Nešťastný Mojžíš se obrací k Hospodinu: „Proč jsi mne vlastně poslal? Od chvíle, kdy jsem předstoupil před faraóna a mluvil tvým jménem, nakládá s tímto lidem ještě hůře. A ty svůj lid stále nevysvobozuješ“.

Hospodin mu odpověděl: „Nyní uvidíš, co faraónovi udělám. Donutím ho, aby je propustil. Vždyť jsem uzavřel smlouvu s vašimi praotci Abrahamem, Izákem a Jákobem. Dal jsem se jim poznat, ale své jméno jsem jim nezjevil. To až vám. Já vás vyvedu z egyptské roboty, vezmu si vás za lid a budu vám Bohem. Dovedu vás do země, kterou jsem přislíbil vašim praotcům dát do trvalého vlastnictví. Teď jsi za faraónem, požádej ho znovu o propuštění lidu na poušť a předved' mu znamení. Farao zůstane zatvrzelý. Ty pak jsi k řece Nilu, vztáhni svou hůl, která se změnila v hady, nad řeku. Voda v Nilu i všechna ostatní voda v zemi se promění v krev. Egypťané nebudou mít co pít, budou kopat nové studny“.

To se splnilo. Pohroma trvala 7 dní, ale faraónovo srdce se neoblomilo a on lid nepropustil.

váš biskup Simeon